

LIEFDE, LEEGTE EN MOORDENDE AMBITIE

INTERVIEW: YVON VAN APELDOORN | FOTO: PAULINA MATUSIAK EN EDDY WENTING

In Shakespeares *MacBeth* is Lady MacBeth de verpersoonlijking van het kwaad; verblind door ambitie en heerszucht spoort ze haar man aan om iedereen te vermoorden die in de weg staat. De muzikale voorstelling *Lady + Lord MacBeth* van regisseur Olivier Diepenhorst brengt meer diepgang in de beide personages en hun relatie. Ze hebben elkaar trouw gezworen, maar ze zijn niet gelukkig

en smeden een wreed en waanzinnig plan. Schrijver Tom Lanoye maakte een moderne bewerking van het 'bloederigste toneelstuk van Shakespeare', over onvervulde verlangens en hoever je kunt gaan om te krijgen wat je wil. De rol van Lady MacBeth wordt gespeeld door actrice en zangeres Joy Wielkens. Ik spreek haar vier weken voor de première, de repetities zijn in volle gang. ➤

➤ **Heb je vaker Shakespeare gespeeld?**

“Alleen in drie jeugdvoorstellingen: *Romeo & Julia*, *De Feeks* en *The Comedy of Errors* – een soort hiphopversie waarin de verzen waren omgebouwd tot raps. Maar nog nooit eerder in een stuk voor volwassenen. Ik ben natuurlijk wel bekend met het materiaal; ik heb vaak genoeg Shakespearemonologen gedaan in audities, daar lenen ze zich bijzonder goed voor. Maar zo’n heel stuk in verzen spelen is wel echt next level, hoor! Zeker in de bewerking van Tom Lanoye, die er ook nog stukken proza aan heeft toegevoegd. En ik zit in vrijwel elke scène, dus ik moet enorm aan de bak.”

Wijkt de bewerking erg af van het origineel?

“Het gegeven blijft natuurlijk staan: een echtpaar dat een koningskoppel wil worden en aan het moorden slaat. Maar het is wel echt een bewerking; het stuk begint anders, er zijn scènes bijgeschreven, er zijn personages uitgehaald en samengevoegd. In het originele stuk komt de machtswellust voort uit het gevoel dat het koningschap MacBeth toekomt, omdat hij zo’n belangrijke generaal is. In de bewerking van Tom zit er een andere reden achter het moorden.”

Het verdriet om hun kinderloosheid.

“Ja, dat is er onderdeel van. De voorstelling gaat eigenlijk over een soort veertigers-midlifecrisis, de leeftijd waarop je eigenlijk alles wel bereikt zou moeten hebben. En als dat dan niet is gelukt, hoe geef je dan invulling aan je leven? Zeker als je nog verlangens hebt, en wensen die niet zijn uitgekomen, zoals het krijgen van een kind. De MacBeths voelen een leegte in hun bestaan en proberen die leegte op te vullen.”

Jij bent zelf ongewenst kinderloos, hoe is het voor jou om deze rol te spelen?

“Ik heb inderdaad helaas veel affiniteit met dit specifieke onderwerp. Op sommige repetitiedagen vind ik het fijn dat ik het zo goed snap, omdat ik de nuances goed aanvoel, op andere dagen vind ik het vervelend dat ik het zo goed snap, omdat het op een ongemakkelijke manier heel dichtbij komt. Maar ik heb me voor de uitdaging gesteld dat ik het mezelf op emotioneel vlak niet moeilijker ga maken dan nodig is. En het is natuurlijk ook gewoon een vak, hè. Als ik door mijn hoeven zak vanwege privépijn is dat niet interessant voor de kijker. Ik weet niet of ik de rol anders zou hebben gespeeld als dit niet mijn realiteit was geweest. Ik denk het wel, maar ik kan niet zeggen of het dan slechter of beter zou zijn geweest.”

In de NPO-serie *Dertigers* speel je de rol van Nora. Haar verhaallijn draait om het moederschap, zwanger zijn, bevallen... dat is dan weer het andere uiterste, lijkt me.

“Ja, dat is weer op een andere manier confronterend. Maar zoals ik al zei, het is gewoon een vak. Als acteurs brengen we verbeelding. En elke acteur neemt zijn eigen bagage mee: als je in een stuk speelt waarin een vader overlijdt en je eigen vader is net overleden, dan kun je er ook niet omheen dat sommige zinnen je extra zullen raken. Het gaat erom dat je je ogen er niet voor sluit en het op een gezonde manier probeert te gebruiken, zodat je er niet aan onderdoor gaat.”

MacBeth staat bekend als het gewelddadigste toneelstuk van Shakespeare. Gaat het er in jullie adaptatie ook zo bloederig aan toe?

“Ja, je ontkomt er niet aan, hè. Ze slaan bruto aan het moorden, omdat ze het gevoel hebben dat hun bestaansrecht op de tocht staat.”

Je zegt ‘ze’. In het originele stuk is het toch alleen Lord MacBeth die de moorden pleegt?

“In het originele stuk is Lady MacBeth slechts de kwade genius achter alles. Haar man is een soort willoos slachtoffer dat precies doet wat zijn vrouw zegt. Maar kom op zeg, ik denk dat die man het zelf ook wel wilde hoor! En wat ook erg is: de vrouw wordt neergezet als de bron van het kwaad, maar verder doet ze niet ter zake, ze komt nauwelijks aan het woord, zelfs haar eigen dood mag ze niet zelf ‘vertellen’, het wordt aan het eind van het stuk gewoon door iemand medegedeeld. Ik vind dat nogal oneerbiedig en vrouwonvriendelijk. In ons stuk is het veel meer in balans, ze hebben een gelijkwaardige relatie, ze bedenken het plan samen en voeren het ook samen uit.”

Is het lekker om zo’n sterke vrouw te spelen? Of is sterk hier niet het juiste woord?

“Ze weet wat ze wil en is bereid om daar heel ver in te gaan. Maar of dat voortkomt uit kracht of juist uit zwakte, daar ben ik niet helemaal uit. Ze is iemand die zich tekortgedaan voelt door het leven en daardoor het idee heeft dat het gerechtvaardigd is dat ze gaat moorden. Maar of dat krachtig is? Het is hoe dan ook een boeiende rol om te spelen. Het ligt misschien voor de hand om een soort monster neer te zetten, maar dat is niet interessant. Je probeert als acteur altijd ervoor te zorgen dat het publiek de beweegredenen van het personage begrijpt en er wellicht zelfs empathie voor kan opbrengen. Als ze echt beginnen met moorden houdt het wel op met die sympathie als het goed is, maar ik zou het fijn vinden als het publiek de gedachtesprongen kan volgen.”

Het is een muzikale voorstelling en jij zingt er ook in, begrijp ik.

“Ja ik zing twee stukken in de voorstelling, waarvan één samen met mijn tegenspeler Alwin Pulinx. We maken deze voorstelling samen met Black Pencil, een muziekensemble met een bijzondere bezetting. Er is iemand die op een gigantische panfluit speelt die klinkt als een bas, een percussionist die ook vibrafoon speelt, een altviolist, een accordeonist en iemand die een hele reeks blokfluiten bespeelt, van een sopraanblokfluit tot een basblokfluit; een object waaraan je niet meer ziet dat het een blokfluit is. Ze maken zowel moderne muziek, blues en soul, als renaissancemuziek. De hele voorstelling is eigenlijk een soort cross-over van modern en middeleeuws. Je zou het een modern kostuumdrama kunnen noemen. De kostuums worden gemaakt door Sandro Lima. En Bart van Merode heeft het decor ontworpen. Ik ga daar verder niets over verklappen, maar het wordt geen traditionele kasteelsetting.” ✖

**THEATERGROEP SUBURBIA /
TOM LANOYE
LADY + LORD MACBETH**

Lady+Lord MacBeth is de tweede samenwerking van regisseur Olivier Diepenhorst en schrijver Tom Lanoye. Eerder regisseerde Diepenhorst *Mamma Medea*, een bewerking die Lanoye al eerder schreef. Nu werken ze voor het eerst samen aan een nieuwe versie van de beruchtste tragedie van Shakespeare: *MacBeth*. Het koningskoppel wordt gespeeld door Joy Wielkens en Alwin Pulinx, daarnaast zie je topacteurs Aus Greidanus jr., Matthijs IJgosse en Yara Alink. De livemuziek is van Black Pencil.

INLEIDING OM 19.15 UUR

**ZATERDAG 6 APRIL, 20.15 UUR
SPOT/STADSSCHOUWBURG**